

БЪЛГАРИЯ РАЗРАБОТВА ДЪЛГООЧАКВАНА РЕФОРМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНИ РАЗСЛЕДВАНИЯ, ВКЛЮЧИТЕЛНО СРЕЩУ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР

На заседанието си по правата на човека от 6 до 8 декември Комитетът на министрите на Съвета на Европа разгледа групата дела „С.З. и Колеви срещу България“, които се отнасят основно до системния проблем с неефективността на наказателните разследвания, както и до липсата на независимост на наказателните разследвания по отношение на главния прокурор. Комитетът приветства изготвянето през ноември 2022 г. на законопроект, в който се предлага важна, дългоочаквана реформа на наказателнопроцесуалното право и гаранции за независимостта на разследванията, отнасящи се до главния прокурор или неговите заместници.

Комитетът приветства няколко изменения, по-специално това, което се отнася до въвеждането на съдебен контрол върху прокурорските откази за образуване на досъдебно производство за определени категории престъпления, и прикани властите да пристъпят към тяхното приемане.

Комитетът приветства и предложенията относно правилата за разследване срещу главния прокурор или неговите заместници, които като цяло изглежда отговарят в максимално възможна степен, в рамките на съществуващата конституционна рамка, на Междинната резолюция на Комитета от 2019 г.¹ Той насърчи България да продължи да работи по тези важни промени, които предвиждат, наред с другото: надзор върху разследването от страна на висшестоящ съдия, назначен за *ad hoc* прокурор; правила, задължаващи парламента да не избира, по-специално, магистрати от прокуратурата за членове на Висшия съдебен съвет (ВСС); нови правила за временно отстраняване и освобождаване от длъжност на главния прокурор, вдъхновени от препоръките на Венецианската комисия, за да се намали влиянието му върху ВСС.

В същото време Комитетът насърчи властите да обмислят възможни подобрения на горепосочените изменения. Той също така ги призова да анализират дали е необходимо, на следващ етап и след подходящи консултации, да се подобри допълнително механизмът относно разследването срещу главния прокурор или неговите заместници чрез изменение на Конституцията, за да се преодолеят ограниченията, дължащи се на конституционни пречки.

И накрая, като отбеляза, че Народното събрание все още предстои да избере нови членове на ВСС, Комитетът настоятелно подчерта необходимостта този избор да се проведе по начин, който ефективно да намали влиянието на главния прокурор върху новия ВСС.

Делата ще бъдат разгледани отново през март 2023 г.

Последни [бележки](#) и [решения](#) на Комитета на министрите по тези дела ([неофициален превод на български език](#))

¹ Вж. Междинна резолюция [CM/ResDH\(2019\)367](#) (неофициален превод на български език може да бъде [намерен тук](#)).